

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

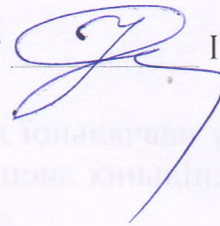
Факультет соціально-гуманітарних технологій, спорту та реабілітації
Кафедра психології, педагогіки та суспільних дисциплін

Затверджено

Науково-методична радою ДПУ,

від « 12 » 12 2024 р. № 5

Голова НМР

І. ШЕМЕЛИНЕЦЬ

Робоча програма навчальної дисципліни

«СОЦІОЛОГІЯ»

для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
денної та заочної форм навчання

галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»

спеціальність 053 «Психологія»

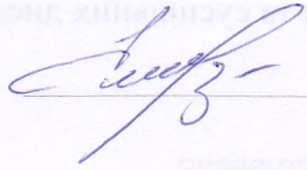
освітня програма «Психологія»

статус дисципліни: обов'язкова

Ірпінь – 2024

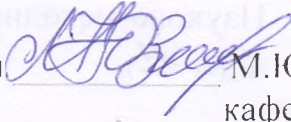
Робоча програма навчальної дисципліни «Соціологія» укладена на основі освітньої освітньо-професійної програми «Психологія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 053 «Психологія», затвердженої Вченою радою Університету 12 липня 2024 р., протокол №19.

Укладач:

О. Льовкіна, д. філос. н., професор, професор кафедри психології, педагогіки та суспільних дисциплін

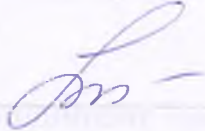
Гарант освітньої програми

М.Ю. Заушнікова, к. психол. н., доцент, доцент кафедри психології, педагогіки та суспільних дисциплін

Робочу програму навчальної дисципліни розглянуто та схвалено кафедрою психології, педагогіки та суспільних дисциплін від «5» грудня 2024 р. № 8

Завідувач кафедри

І. Пестухова, к. пед. н., доцент

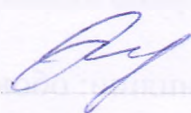
Розглянуто і схвалено вченою радою факультету соціально-гуманітарних технологій, спорту та реабілітації від «12» грудня 2024 р. № 5

Голова Вченої ради факультету соціально-гуманітарних технологій, спорту та реабілітації

Н. Зикун, доктор наук із соціальних комунікацій, професор

Завідувач навчально-методичного відділу

І. Качур, к. біол. наук, доцент

ЛИСТ ОНОВЛЕННЯ ТА ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕННЯ
РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО
на засіданні кафедри психології, педагогіки
та суспільних дисциплін
Протокол від _____ 202__ р. № _____

Лист оновлення та перезатвердження РПНД

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри	Підпис гаранта ОП

ЗМІСТ

1 ПЕРЕДМОВА	4
2 ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	6
2.1. КОМПЕТЕНТНОСТІ І РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.....	6
2.2. ПЕРЕДКВІЗИТИ ТА ПОСІДКВІЗИТИ.....	7
2.3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	7
2.4. РЕЙТИНГ-ПЛАН.....	9
2.4. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	13
3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	14
4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	22
5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	25
6. ФОРМИ ТА ПИТАННЯ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	29
7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	31

1. ПЕРЕДМОВА

Навчальна дисципліна «Соціологія» відноситься до обов'язкових навчальних дисциплін освітньої програми професійної підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня зі спеціальності 053 «Психологія».

Метою викладання навчальної дисципліни «Соціологія» є ознайомлення з предметом, об'єктом, базовими категоріями, методологією соціологічної науки, завданнями, принципами, формами й методами дослідження суспільства.

Навчальна дисципліна «Соціологія» відноситься до обов'язкових навчальних дисциплін першого бакалаврського рівня освітньої програми професійної підготовки здобувачів вищої освіти зі спеціальності 053 «Психологія» ОПП «Психологія».

Мета навчальної дисципліни передбачає формування у здобувачів вищої освіти спеціальних знань і навичок соціальної взаємодії, фундаментальних знань теорії та практики соціологічної науки з метою формування відповідних професійних компетенцій, що дозволять майбутнім фахівцям розробляти та впроваджувати стратегії використання соціологічного підходу для вирішення складних соціальних проблем у всіх сферах своєї життєдіяльності.

Завдання навчальної дисципліни: сформувати у здобувачів цілісне уявлення про суспільство; навички оперування теоретичним та фактичним матеріалом; допомогти в розумінні процесів, що відбуваються в сучасному суспільстві в різних його проявах; навчити інтерпретувати і використовувати у професійній діяльності та в повсякденному житті знання з емпіричної соціології. активувати прагнення здобувачів вищої освіти до подальшого професійного і особистісного зростання.

Методи навчання:

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:
  - словесні, наочні, практичні методи;
  - індуктивний та дедуктивний методи;
  - творчі, проблемно-пошукові методи;
  - індивідуально-консультаційна робота під керівництвом викладача, самостійна робота.
2. Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:
  - методи стимулювання інтересу до навчання;
  - методи стимулювання обов'язку та відповідальності.
3. Методи контролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:
  - метод усного контролю;
  - письмовий контроль;
  - тестові методи;
  - контрольна перевірка;
  - екзамен.

Форми організації занять: лекції, семінарські заняття, індивідуальна й самостійна робота; робота в мережі Internet, тестування, розробка схеми переговорів, участь у групових дискусіях та моделювання й розв'язання професійних ситуацій.

Форми навчання: денна, заочна.

Організація поточного та підсумкового контролю знань.

Метою поточного контролю є перевірка у здобувачів вищої освіти рівня набутих знань та умінь на лекціях, семінарських заняттях та шляхом самостійного вивчення програмного матеріалу. Поточний контроль здійснюється персоналізованим оцінюванням роботи кожного здобувача вищої освіти. Структура поточного контролю враховує особливості заочної форми навчання.

Максимально можлива оцінка за знання програмного матеріалу дисципліни складає 100 балів.

У поточному контролі знань студентів із дисципліни «Соціологія» оцінюванню підлягають наступні обов'язкові елементи:

1. Системність і активність роботи на семінарських заняттях.
2. Виконання модульних завдань.

Оцінка системності і активності роботи на семінарських заняттях передбачає контроль:

- 1) рівня знань, продемонстрованого студентами у їх виступах чи відповідях на семінарських заняттях;
- 2) результатів виконання і захисту контрольних робіт чи інших завдань, винесених на певне семінарське заняття.

Підсумковий контроль знань: екзамен.

2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ECTS – 4	Обов'язкова	
Змістових модулів - 2		
Кількість модулів – 2	Рік підготовки:	
	1-й	1-й
Загальна кількість годин – 120	Семестр	
	1 –й	1-й
	Лекції	
	22 год.	4 год.
	Семінарські	
	26 год.	4 год.
	Індивідуально-консультативна робота	
	2 год.	2 год.
	Самостійна робота	
	70 год.	110 год.
	Форма підсумкового контролю: Екзамен	

2.1. КОМПЕТЕНТНОСТІ І РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

КОМПЕТЕНТНОСТІ	РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ
<p>ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.</p> <p>ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК9. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p>	<p>ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.</p> <p>ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.</p> <p>ПР9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання (зокрема, щодо організації заходів раннього втручання).</p> <p>ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, відстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.</p> <p>ПР15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.</p>

<p>ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p>	
<p>СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків (зокрема, в контексті організації заходів раннього втручання).</p>	
<p>СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.</p>	

2.2 ПЕРЕКВІЗИТИ ТА ПОСТРЕКВІЗИТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами для вивчення навчальної дисципліни «Соціологія» є: Філософія, Економічна теорія, Новітня історія європейської цивілізації, Студії з безпеки та захисту, Наступними для цієї дисципліни буде вивчення предметів «Політологія»

2.3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усь ого	у тому числі				усь ого	у тому числі			
		л	с	І.к .р.	С. р		л	с	І.к .р	с.р
1	2	3	4	6	7	8	9	10	11	12
Модуль I = 2 зал. кред. (63 год.)										
<i>Змістовий модуль №1. Соціологія як наука про суспільство</i>										
Тема 1. Соціологія як наукова дисципліна. Специфіка предметного поля	9	2			7	13	2			11
Тема 2. Особливості становлення та розвитку соціологічної науки	15	4	4		7	13	2			11
Тема 3. Суспільство як соціальна система. Основні структурні елементи та підсистеми суспільства	15	4	4		7	11				11
Тема 4. Культура як особлива підсистема суспільства	13		4	2	7	15		2	2	11
Тема 5. Особистість як базовий елемент суспільства	11	2	2		7	11				11
Форма контролю: модульна контрольна робота – за рахунок семінарського заняття – 40 хв.										
Разом за Модулем 1	63	12	14	2	35	63	4	2	2	55
Модуль II = 2 зал. кред. (57 год.)										
<i>Змістовий модуль №2. Спеціальні та галузеві соціологічні теорії</i>										
Тема 6. Соціологія праці	11	2	2		7	11				11
Тема 7. Соціологія кар'єри	13	2	4		7	13		2		11
Тема 8. Соціологія релігії	11	2	2		7	11				11
Тема 9. Соціологія девіантної поведінки і конфлікту	11	2	2		7	11				11
Тема 10. Методи збору та аналізу соціологічної інформації. Програма соціологічного дослідження.	11	2	2		7	11				11
Форма контролю: модульна контрольна робота – за рахунок семінарського заняття – 40 хв.										
Разом за Модулем 2	57	10	12		35	57		2		55
Комп'ютерне тестування на платформі дистанційного навчання ДПУ MOODLE										
Форма підсумкового контролю – екзамен										
Усього годин	120	22	26	2	70	120	4	4	2	110

2.4. РЕЙТИНГ-ПЛАН

Години		Тема	Форма заняття та діяльності (лекція, семінар, практична робота, самостійна робота здобувача, контрольний захід, підсумкове тестування, індивідуальна робота)	Результати навчання	Вага оцінки (кількість балів) Денна форма	Вага оцінки (кількість балів) Заочна форма
Денна форма	Заочна форма					
		Модуль 1.Змістовий модуль №1. СОЦІОЛОГІЯ ЯК НАУКА ПРО СУСПІЛЬСТВО				
207	211	Т.1. Соціологія як наукова дисципліна. Специфіка предметного поля	Лекція Семінарське заняття Самостійна робота	<p>ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.</p> <p>ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.</p> <p>ПР9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання (зокрема, щодо організації заходів раннього втручання).</p> <p>ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, відстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.</p>	0 0 0	0 0 0
447	211	Т.2. Особливості становлення та розвитку соціологічної науки	Лекція Семінарське заняття Самостійна робота	<p>ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.</p> <p>ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.</p> <p>ПР9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання (зокрема, щодо організації заходів раннього втручання).</p> <p>ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, відстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей</p>	0 4 0	0 0 0

				співрозмовника. ПР15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.		
4 4 7	0 0 11	Т.3. Суспільство як соціальна система. Основні структурні елементи та підсистеми суспільства	Лекція Семинарське заняття Самостійна робота	ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання. ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань. ПР9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання (зокрема, щодо організації заходів раннього втручання). ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, відстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника. ПР15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.	0 4 0	0 0 0
0 4 2 7	0 2 2 11	Т.4. Культура як особлива підсистема суспільства	Лекція Семинарське заняття Індивідуально - консультаційна робота Самостійна робота	ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання. ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань. ПР9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання (зокрема, щодо організації заходів раннього втручання). ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, відстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника. ПР15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.	0 4 9	0 10 10

2	0	Т.5. Особистість як базовий елемент суспільства		<p>ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.</p> <p>ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.</p> <p>ПР9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання (зокрема, щодо організації заходів раннього втручання).</p> <p>ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, відстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.</p> <p>ПР15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.</p>	0	0
2	0				2	0
7	11				0	0
Проміжний модульний контроль 1/АКР					6	0
Усього за модулем 1					29	20
Модуль II						
Змістовий модуль №2. СПЕЦІАЛЬНІ ТА ГАЛУЗЕВІ СОЦІОЛОГІЧНІ ТЕОРІЇ						
2	0	Т.6. Соціологія праці	Лекція Семінарське заняття Самостійна робота	<p>ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.</p> <p>ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.</p> <p>ПР9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання (зокрема, щодо організації заходів раннього втручання).</p> <p>ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, відстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.</p> <p>ПР15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.</p>	0	0
2	0				2	0
7	11				0	0
2	0	Т.7. Соціологія кар'єри	Лекція Семінарське заняття Самостійна робота	<p>ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.</p> <p>ПР2. Розуміти закономірності та</p>	0	0
4	2				2	10
7	11				0	0

				<p>особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.</p> <p>ПР9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання (зокрема, щодо організації заходів раннього втручання).</p> <p>ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, відстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.</p> <p>ПР15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.</p>		
2 2 7	0 0 11	Т.8 Соціологія релігії	Лекція Семинарське заняття Самостійна робота	<p>ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.</p> <p>ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.</p> <p>ПР9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання (зокрема, щодо організації заходів раннього втручання).</p> <p>ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, відстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.</p> <p>ПР15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.</p>	0 2 0	0 0 0
2 2 7	0 0 11	Т.9 Соціологія девіантної поведінки і конфлікту	Лекція Семинарське заняття Самостійна робота	<p>ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.</p> <p>ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.</p> <p>ПР9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання (зокрема, щодо</p>	0 2 0	0 0 0

				організації заходів раннього втручання). ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, відстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника. ПР15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.		
2	0	Т.10 Методи збору та аналізу соціологічної інформації. Програма соціологічного дослідження.	Лекція Семінарське заняття Самостійна робота	ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.	0	0
2	0			ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.	2	0
7	11			ПР9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання (зокрема, щодо організації заходів раннього втручання).	0	0
				ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, відстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника. ПР15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.		
Проміжний модульний контроль 2/АКР					6	15
		Усього за модулем 2			16	25
Комп'ютерне тестування на платформі дистанційного навчання ДПУ MOODLE					5	5
Форма підсумкового контролю - екзамен					50	50
Усього за курсом					100	100

2.5. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Мультимедійний супровід освітнього процесу, Zoom, Moodle

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовний модуль 1. Соціологія як наука про суспільство (Теми 1-5)

Тема 1. Соціологія як наукова дисципліна. Специфіка предметного поля

План лекційного заняття

1. Передумови виникнення соціології як науки
2. О.Конт – засновник позитивізму та соціології
3. Індустріальне суспільство в інтерпретації О.Конта
4. Три стадії розвитку суспільства за О.Контом

План семінарського заняття

1. Передумови виникнення соціології як науки
2. О.Конт – засновник позитивізму та соціології
3. Три стадії розвитку суспільства за О.Контом.
4. Індустріальне суспільство в інтерпретації О.Конта
5. Визначення соціології, її предмет та об'єкт, завдання, методи.
6. Підходи до структури соціології.
7. Взаємозв'язок соціології з іншими науками
8. Функції соціології.

План самостійної роботи здобувача вищої освіти

1. Виписати 5 визначень «Соціологія», інтерпретацію предмета та об'єкта соціології в різних теоретико-методологічних підходах.
2. Занотувати основні ідеї наступних шкіл та напрямків соціології: біологічний напрям, біхевіоризм та необіхевіоризм, географічна школа, розуміюча соціологія, структурно-функціональний аналіз,
3. Перерахувати (письмово) загальнонаукові методи та конкретно-наукові методи.

Перелік питань для самоконтролю

1. Назвати об'єкт та предмет соціології як науки.
2. Охарактеризувати закон трьох стадій О.Конта.
3. Сформулювати постулати позитивізму. Як пов'язане з ними розуміння соціології як науки?
4. Приклади структури соціологічного знання.
5. Які функції соціології Вам здаються найбільш актуальними?

Рекомендована література:

Основна: [1,2, 3].

Допоміжна: [1,2,3].

Інформаційні ресурси Інтернет: [1,2].

Міжнародні видання: [2].

Тема 2. Особливості становлення та розвитку соціологічної науки

План лекційного заняття

1. Проблема права та суїцидальної поведінки в соціології Е.Дюркгейма.
2. Вплив етики протестантизму на формування капіталістичних економічних відносин у соціології М.Вебера.
3. Теорія соціальної дії М.Вебера.
4. Війна богів як криза цінностей в інтерпретації М.Вебера

План семінарського заняття

1. Проблема права та суїцидальної поведінки в соціології Е.Дюркгейма.
2. Вплив етики протестантизму на формування капіталістичних економічних відносин у соціології М.Вебера.
3. Теорія соціальної дії М.Вебера.
4. Три типи легального панування у М.Вебера: традиційне, харизматичне, бюрократичне.
5. Війна богів як криза цінностей в інтерпретації М.Вебера
6. Соціальна еволюція М.Драгоманова
7. Ідея федералізму в соціології М.Драгоманова
8. Завдання і методологія “генетичної соціології” М.Грушевського
9. Розвиток поглядів на початок суспільного життя М.Грушевського.

10. Місце права у соціологічній концепції Б.Кістяківського
11. Теоретична соціологія і проблеми національної культури в соціології Б. Кістяківського
12. Нація та держава в соціології В.Липинського
13. Гетьман, еліта і хліборобський клас у соціології В.Липинського

План самостійної роботи здобувача вищої освіти

1. Визначити основні періоди протосоціологічного періоду
2. Обрати будь-який період та дати йому характеристику (усно)
3. Зробити схему розвитку протосоціологічного знання: період, представники, ідеї.

Перелік питань для самоконтролю

1. Проаналізуйте проблеми права та суїцидальної поведінки в соціології Е.Дюркгейма.
2. У чому проявлявся вплив етики протестантизму на формування капіталістичних економічних відносин у соціології М.Вебера?
3. Охарактеризуйте основні положення теорії соціальної дії М.Вебера.
4. Опишіть три типи легального панування у М.Вебера: традиційне, харизматичне, бюрократичне.
5. В якій праці Вебер окреслив сучасну проблему кризи цінностей?
6. Проаналізуйте розвиток вітчизняної соціології.

Рекомендована література:

- Основна: [1,2, 3].
Допоміжна: [1,2,3].
Інформаційні ресурси Інтернет: [1,2,3].
Міжнародні видання: [1,2,3,4].

Тема 3. Суспільство як соціальна система. Основні структурні елементи та підсистеми суспільства

План лекційного заняття

1. Поняття соціальної структури суспільства. Вертикальна та горизонтальна структура суспільства.
2. Класовий підхід до структури суспільства в теорії К.Маркса.
3. Функціональний підхід до нерівності у суспільстві.
4. Соціальний статус в системі соціальної стратифікації.
5. Соціальна мобільність, її різновиди.
6. Соціальна стратифікація: вчення П.Сорокіна
7. Теорія циркуляції еліт В.Парето, Г.Моска, Ч.Миллса.
8. Поняття соціального інституту.
9. Типи соціальних інститутів, їх функції.
10. Соціальна організація як чинник стабільного існування суспільства.
11. Види соціальних організацій
12. Бюрократична модель організації.
13. Альтернативна модель організаціям західноєвропейського зразка
14. Соціальні інститути та соціальні організації, їх взаємозв'язок.

План семінарського заняття

1. Поняття суспільства. Особливості традиційного, індустріального та постіндустріального суспільства.
2. Поняття соціальної структури суспільства. Статус, його різновиди
3. Класовий підхід до структури суспільства в теорії К.Маркса.
4. Функціональний підхід до нерівності у суспільстві.
5. Теорія соціальної стратифікації П.Сорокіна.
6. Теорія циркуляції еліт В.Парето, Г.Моска, Ч.Миллса.
7. Теорії суспільств Е.Тоффлера, Д.Белла.
8. Поняття соціального інституту.
9. Типи соціальних інститутів, їх функції.
10. Соціальна організація як чинник стабільного існування суспільства.
11. Види соціальних організацій

12. Бюрократична модель організації.
13. Альтернативна модель організаціям західноєвропейського зразка
14. Соціальні інститути та соціальні організації, їх взаємозв'язок.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Характеристики суспільства.
2. Глобалізація в сучасному світі. Суспільні підходи.
3. Соціальна мобільність в Україні: сучасні виклики

Перелік питань для самоконтролю

1. Охарактеризуйте суспільство як соціальну систему, його соціальну структуру.
2. Опишіть теорії еліт, які Вам відомі
3. Які ви знаєте соціальні інститути суспільства?
4. Які види організацій Ви знаєте? Якою є їх роль в суспільстві.
5. Визначте основні положення теорії соціальної стратифікації.
6. Що таке соціальна мобільність?

Рекомендована література:

Основна: [1,2, 3].

Допоміжна: [1,2,3,4,5].

Інформаційні ресурси Інтернет: [1,2,4].

Міжнародні видання: [2].

Тема 4. Культура як особлива підсистема суспільства

План семінарського заняття

1. Соціологія культури: предметне поле, специфіка, основні категорії. Типи культури
2. Функції культури
3. Особливості культури західно-європейського суспільства.
4. Культура американського суспільства
5. Своєрідність культурного та цивілізаційного розвитку Індії
6. Принципи конфуціанської культури та трансформації Китаю
7. Країни Південної Америки: своєрідність культурного простору
8. Культура Канади: особливості цивілізаційного розвитку. Політична та освітня культура.
9. Культура і цивілізація: порівняльна характеристика
10. Проблеми культурної самоідентифікації в умовах глобалізація. Дихотомія «Схід - Захід»
11. Теорії культури П.Сорокіна, О.Шпенглера, Тойнбі
12. Некласичні моделі розвитку культури: 1) калейдоскопічна (А. Шопенгауер), 2) маятникова (М. Бердяев), 3) хвильова (Е. Тоффлер).

Індивідуально-консультаційна робота

Підготувати презентацію на тему: «Політичний устрій, історія, економіка, освіта, релігія, наука і мистецтво, традиції країни»

(Обрати одну із країн за бажанням та презентувати)

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Визначення категоріального апарату даної галузевої соціології.
2. Виділення структурних елементів культури.
3. Функції культури.
4. Різновиди культури.
5. Глобалізація та універсалізація культури в сучасних умовах.

Перелік питань для самоконтролю

1. Назвіть основні проблеми сучасної культурної ситуації в Україні.
2. Охарактеризуйте категорії соціології культури як спеціальної соціологічної теорії.
3. Перерахуйте основні положення відомих Вам теорій культури.
4. Назвіть функції культури.
5. Які є різновиди культури?
6. Як співвідносяться культура і цивілізація?

Рекомендована література:

Основна: [1,2, 3].

Допоміжна: [1,2,3].

Інформаційні ресурси Інтернет: [1,2].

Міжнародні видання: [1,2].

Тема 5. Особистість як базовий елемент суспільства

План лекційного заняття

1. Основні напрямки дослідження особистості в соціології. Визначення особистості в соціології.
2. Теорія особистості З.Фрейда.
3. Теорія особистості Е. Еріксона
4. Залежність типу особистості від соціокультурних умов. Модальний, ідеальний, базисний типи особистості.
5. Рольова теорія особистості. Поняття «соціальний статус» та «соціальна роль».
6. Поняття соціалізації. Стадії процесу соціалізації. Поняття ресоціалізації, десоціалізації.
7. Авторитарна та ринкова особистість за Е.Фромом.
8. Одновимірна особистість Г. Маркузе

План семінарського заняття

1. Основні напрямки дослідження особистості в соціології. Визначення особистості в соціології.
2. Модальний, ідеальний, базисний типи особистості.
3. Залежність типу особистості від соціокультурних умов.
4. Рольова теорія особистості. Поняття «соціальний статус» та «соціальна роль».
5. Поняття соціалізації. Стадії процесу соціалізації. Поняття ресоціалізації, десоціалізації.
6. Авторитарна та ринкова особистість за Е.Фромом. Теорія особистості З.Фрейда.
7. Теорія особистості Е. Еріксона
8. Одновимірна особистість Г. Маркузе
9. Теорія особистості В. Парето

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Поняття соціалізації. Стадії процесу соціалізації. Поняття ресоціалізації.
2. Особливості соціології особистості молодого людини.
3. Проаналізуйте ланцюг: Людина - індивід - індивідуальність - особистість.
4. Охарактеризуйте соціологічні теорії особистості.
5. Соціальна адаптація та інтеріоризація, десоціалізація.

Перелік питань для самоконтролю

1. Визначте основні концепції особистості в соціології.
2. Що включає в себе поняття соціалізації?
3. Які Ви знаєте стадії процесу соціалізації?
4. Що ми розуміємо під ресоціалізацією?
5. Визначте особливості соціології особистості молодого людини.
6. Проаналізуйте ланцюг: Людина - індивід - індивідуальність - особистість.
7. Охарактеризуйте соціологічні теорії особистості.

Рекомендована література:

Основна: [1,2, 3].

Допоміжна: [1,2,3,5].

Інформаційні ресурси Інтернет: [1,2].

Міжнародні видання: [2,3,4].

Змістовний модуль 2. Спеціальні та галузеві соціологічні теорії (Теми 6-10)

Тема 6. Соціологія праці

План лекційного заняття

1. Праця в індустріальному суспільстві. Особливості праці в індустріальному та постіндустріальному суспільствах.
2. Праця у постіндустріальному суспільстві
3. Тейлористсько-фордистська організація праці.
4. Ринок праці і його роль у трудовій кар'єрі

5. Специфіка побудови кар'єри в сучасному світі
6. Дауншифтинг як альтернатива кар'єризму

План семінарського заняття

1. Праця в індустріальному суспільстві. Особливості праці в індустріальному та постіндустріальному суспільствах.
2. Специфіка побудови кар'єри в сучасному світі
3. Ринок праці і його роль у трудовій кар'єрі
7. Специфіка кар'єрних стратегій в країнах світу
8. Гендер і трудова кар'єра
9. Ринок праці і його роль у трудовій кар'єрі
10. Праця у постіндустріальному суспільстві
11. Тейлористсько-фордистська організація праці.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Основні категорії, якими оперує соціологія праці.
2. Зв'язок соціології праці з іншими науками про працю.
3. Чому суспільство назвали індустріальним?
4. Які відмінності стилю праці в постіндустріальному суспільстві?

Перелік питань для самоконтролю

1. Назвіть основні категорії, якими оперує соціологія праці.
2. Знайдіть зв'язок соціології праці та управління з іншими науками про працю.
3. Як пов'язані соціологія праці та управління і менеджмент?
4. Опишіть особливості виникнення і розвитку працелюбного суспільства
5. Яким є взаємозв'язок соціології праці з іншими науками?

Рекомендована література:

Основна: [1,2, 3].

Допоміжна: [1,2,3].

Інформаційні ресурси Інтернет: [1,2,3].

Міжнародні видання: [2,4].

Тема 7. Соціологія кар'єри

План лекційного заняття

1. Витоки пріоритетності цінності праці, успіху та кар'єри в аксіологічному полі сучасної людини. Глобалізація і кар'єра.
2. Визначення поняття «кар'єра». Типи кар'єр.
3. Залежність кар'єрної траєкторії від соціальних чинників: соціальна структура суспільства, ієрархія статусів, соціальна мобільність, соціальні ліфти, відкрите та закрите суспільство, ринок праці.
4. Функціональний підхід щодо пояснення кар'єротворчості. В. Парето про професійний рейтинг та циркуляцію еліт
5. Соціологічний зміст поняття «Кар'єра».
6. Типи, стадії та етапи вибору кар'єри.
7. Основні мотиви у виборі особистої кар'єри.
8. Причини прекаризації в сучасному світі. Мотиви кар'єрної маргіналізації.
9. Прекаріат як сучасне явище. Саларіат та рентне суспільство
10. Мотиви кар'єрної маргіналізації.

План семінарського заняття

1. Витоки цінності праці, успіху та кар'єри. Глобалізація і кар'єра. Визначення поняття «кар'єра».
2. Залежність кар'єрної траєкторії від соціальних чинників: соціальна структура суспільства, ієрархія статусів, соціальна мобільність, соціальні ліфти, відкрите та закрите суспільство, ринок праці.
3. Функціональний підхід щодо пояснення кар'єротворчості. В. Парето про професійний рейтинг та циркуляцію еліт

4. Основні мотиви у виборі особистої кар'єри.
5. Причини прекаризації в сучасному світі. Мотиви кар'єрної маргіналізації.
6. Прекаріат як сучасне явище. Саларіат та рентне суспільство
7. Мотиви кар'єрної маргіналізації. Дауншифтинг як альтернатива кар'єризму.
8. Зміст поняття «кар'єра». Порівняльна характеристика вузького та широкого та вузького розуміння кар'єри за А.К. Марковою.
9. Типи кар'єр. Монетарна, професійна, внутрішньоорганізаційна, владна, кваліфікаційна, статусна, інтергенераційна, інтрогенераційна, ступінчаста, прихована. Жіночі та чоловічі типи кар'єр Сьюпера. Стигматизована кар'єра. Е.Гофмана у контексті теорії стигматизації.
10. Вплив соціальних чинників на планування та ефективну побудову кар'єри. Соціальна структура суспільства, статус та соціальна мобільність, тип суспільства в контексті кар'єрних можливостей. Соціальні ліфти та кар'єра.
11. Фактори, що впливають на професійну успішності і кар'єрне зростання: стартові, професійно-кваліфікаційні, психологічні, психофізіологічні. Особистісні предиктори кар'єрного успіху. Трейд – факторна теорія Дж. Голанда

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Обґрунтуйте соціальну та економічну необхідність наукових досліджень кар'єри.
2. Охарактеризуйте відомі Вам підходи до дослідження кар'єри.
3. Чому кар'єрна тематика досліджується в багатьох науках? Обґрунтуйте та наведіть приклади.
4. Які види кар'єри Вам відомі? Дайте їм характеристику.
5. Охарактеризуйте підходи щодо визначення кар'єри

Перелік питань для самоконтролю

1. Опишіть етапи професійного шляху.
2. Назвіть фактори, які визначають формування кар'єри.
3. Проаналізуйте гендерні аспекти побудови кар'єри.
4. Назвіть основні мотиви у виборі особистої кар'єри.
5. Прекаріат та соларіат
6. Якими є причини прекаризації?

Рекомендована література:

- Основна: [1,2, 3].
 Допоміжна: [1,2,3].
 Інформаційні ресурси Інтернет: [1,2].
 Міжнародні видання: [2].

ТЕМА 8. Соціологія релігії

План лекційного заняття

1. Соціологія релігії О. Конта
2. Соціологія релігії Е. Дюркгейма
3. Соціологія релігії М. Вебера

План семінарського заняття

1. Соціологія релігії О. Конта
2. Соціологія релігії Е. Дюркгейма
3. Соціологія релігії М. Вебера
4. Релігія в сучасному українському суспільстві: потенціал впливу
5. Релігія в Україні: траєкторія інституційних змін

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Дайте визначення відомим Вам первісним релігіям
2. Що таке політеїзм? Монотеїзм? Неорелігії?
3. Функції релігії.
4. Що спільного у релігії з ідеологією?
5. Чи є релігія фактором формування суспільної свідомості? Чому?
6. Чи впливає особливості релігійного світогляду на атеїстів?

Перелік питань для самоконтролю

1. Проаналізуйте соціальну сутність релігії.
2. Назвіть функції, які релігія виконує у суспільстві.
3. Охарактеризуйте проблеми неорелігій.
4. Як змінюється роль релігії в сучасному світі?
5. Назвіть функції релігії. Охарактеризуйте види релігій, їх еволюцію.
6. Які у соціологічній літературі виділяють типи релігійних об'єднань?

Рекомендована література:

Основна: [1,2, 3].

Допоміжна: [1,2,3].

Інформаційні ресурси Інтернет: [1,2].

Міжнародні видання: [2].

Тема 9. Соціологія девіантної поведінки і конфлікту

План лекційного заняття

1. Загальна характеристика основних соціологічних теорій девіації: теорія аномії (Е. Дюркгейм), культурного перенесення (Г. Тард), конфлікту (марксизм), стигматизації (Е. Лемерт, Г. Бекер, К. Еріксон). Типологія девіацій за Р. Мертоном (інновація, ритуалізм, бунт).
2. Девіантна поведінка : сучасні фактори формування.
3. Сім'я як середовище формування девіантної поведінки
3. Соціальний контроль : доцільність застосування в соціальних взаєминах.
4. Основні види девіацій

План семінарського заняття

1. Загальна характеристика основних соціологічних теорій девіації: теорія аномії (Е. Дюркгейм), культурного перенесення (Г. Тард), конфлікту (марксизм), стигматизації (Е. Лемерт, Г. Бекер, К. Еріксон). Типологія девіацій за Р. Мертоном (інновація, ритуалізм, бунт).
2. Девіантна поведінка: сучасні фактори формування.
3. Криза сучасного суспільства і проблеми девіантної поведінки.
4. Поняття конфлікту, його соціальна природа, позитивні та негативні функції конфліктів.
5. Види конфліктів.
6. Причини і умови виникнення конфліктів.
7. Соціальні конфлікти у сучасній Україні.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

Для виконання самостійної роботи необхідно дати письмові відповіді на питання:

1. Поняття девіантної поведінки.
2. Проблема оцінки девіації.
3. Поняття соціального контролю.

Перелік питань для самоконтролю

1. Яку поведінку називають девіантною?
2. Як співвідносяться між собою девіантної, делінквентності і кримінальний тип поведінки?
3. У чому проявляється взаємовплив форм девіантної поведінки?
4. Покажіть на прикладах відносність девіацій. Як по-вашому, яка поведінка вважалася б девіантною для студента? Викладача?
5. Які позитивні функції в суспільстві виконують девіації?
6. Дайте визначення соціального контролю? Які вам відомі види соціальних санкцій?
7. Охарактеризуйте відомі вам теорії девіантної поведінки?

Рекомендована література:

Основна: [1,2, 3].

Допоміжна: [1,2,3].

Інформаційні ресурси Інтернет: [1,2].

Міжнародні видання: [2].

Тема 10. Методи збору та аналізу соціологічної інформації. Програма соціологічного дослідження.

План лекційного заняття

1. Види, типи та етапи конкретного соціологічного дослідження.
2. Програма, гіпотеза, генеральна та вибіркова сукупності у конкретному соціологічному дослідженні. Різновиди вибірок.
3. Методи збору соціологічної інформації (опитування, інтерв'ю, спостереження, аналіз документів, експеримент).
4. Аналіз соціологічної інформації.

План семінарського заняття

1. Види та типи конкретних соціологічних досліджень.
2. Етапи конкретного соціологічного дослідження.
3. Програма конкретного соціологічного дослідження.
4. Гіпотеза у конкретному соціологічному дослідженні.
5. Генеральна та вибіркова сукупність у конкретному соціологічному дослідженні. Різновиди вибірок.
6. Методи збору соціологічної інформації (опитування, інтерв'ю, спостереження, аналіз документів, експеримент).
7. Аналіз соціологічної інформації.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. На що звертати увагу при виборі стратегії, джерел і методів дослідження
2. Міфи про вибірку а опитування громадської думки
3. Практичні поради для індивідуальних інтерв'ю, фокус груп та анкетування
4. Глибинні інтерв'ю: специфіка застосування

Перелік питань для самоконтролю

1. Яке місце посідає програма і робочий план соціологічного дослідження у його підготовці, організації та проведенні?
2. У чому полягає специфіка опитування як методу збирання первинної соціологічної інформації?
3. За яких умов застосовують у соціології експертне опитування? соціометричне опитування? В яких випадках доцільне застосування контент-аналізу?
4. Які підсумкові документи готуються по закінченню соціологічного дослідження?

Рекомендована література:

Основна: [1,2, 3].

Допоміжна: [1,2,3].

Інформаційні ресурси Інтернет: [1,2].

Міжнародні видання: [2].

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Загальний розподіл балів, які здобувач вищої освіти може отримати в межах 100- бальної системи оцінювання, представлено в табл.

Максимальна кількість балів отримана здобувачем вищої освіти на семінарському занятті становить 2 бали.

Виконання самостійної роботи оцінюється під час проведення семінарського заняття у вигляді опитування за питаннями, які виносяться на самостійну роботу.

Загальний розподіл балів, які здобувач вищої освіти може отримати в межах 100- бальної системи оцінювання, повинен включати обов'язкове комп'ютерне тестування на платформі дистанційного навчання ДПУ MOODLE (максимально до 5 балів).

Критерії оцінювання відповіді на семінарському занятті

Денна форма навчання

Критерії оцінювання	К-сть балів
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який у повному обсязі дав відповіді на всі питання. При цьому використовував актуальну наукову термінологію, належним чином обґрунтовував свої думки та зробив узагальнені підсумки.	2
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який в основному розкрив зміст теоретичних питань. Проте, при висвітленні деяких питань не вистачало достатньої аргументації, допускалися при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.	1,5
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який дав фрагментарні відповіді на теоретичні питання (без аргументації й обґрунтування, підсумків), у відповідях присутні неточності та помилки або відповідь дана лише на окремі питання.	1
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який дав неправильну відповідь на всі теоретичні питання, допустив істотні помилки, оперував неактуальною застарілою інформацією або відповіді на питання відсутні взагалі.	0

Критерії оцінювання відповіді на семінарському занятті

Заочна форма навчання

Критерії оцінювання	К-сть балів
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який у повному обсязі дав відповіді на всі питання. При цьому використовував актуальну наукову термінологію, належним чином обґрунтовував свої думки та зробив узагальнені підсумки.	10
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який в основному розкрив зміст теоретичних питань. Проте, при висвітленні деяких питань не вистачало достатньої аргументації, допускалися при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.	7
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який дав фрагментарні відповіді на теоретичні питання (без аргументації й обґрунтування, підсумків), у відповідях присутні неточності та помилки або відповідь дана лише на окремі питання.	3
Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який дав неправильну відповідь на всі теоретичні питання, допустив істотні помилки, оперував неактуальною застарілою інформацією або відповіді на питання відсутні взагалі.	1

Критерії оцінювання контрольних робіт

Денна форма навчання

К-сть балів	Критерії оцінювання
5-6	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно тааргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.
3-4	Здобувач вищої освіти володіє теоретичними засадами досліджуваної теми, проте не здатний навести прикладів
1-2	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

Заочна форма навчання

К-сть балів	Критерії оцінювання
12-15	В повному обсязі розкрито теоретичні питання на основі програмного та додаткового матеріалу. При виконанні завдань здобувач вищої освіти застосовує узагальнені знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.
6-11	Здобувач вищої освіти володіє теоретичними засадами досліджуваної теми, проте не здатний навести прикладів
1-5	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

Критерії оцінювання індивідуально-консультаційної роботи.

Індивідуальна робота здійснюється у формі презентації і оцінюється від 0 до 9 балів (денна), від 0 до 10 балів (заочна) форми навчання.

Індивідуально-консультаційна робота

Підготувати презентацію на тему (20 слайдів): Політичний устрій, історія, економіка, освіта, релігія, наука і мистецтво, традиції країни (Обрати одну із країн за бажанням)

Кожен слайд має відображати одну думку;

- текст має складатися з коротких слів та простих речень;
- рядок має містити 6 – 8 слів;
- всього на слайді має бути 6 – 8 рядків;
- загальна кількість слів не повинна перевищувати 50;
- дієслова мають бути в одній часовій формі;
- заголовки мають привертати увагу аудиторії та узагальнювати основні ідеї слайда;
- у заголовках мають бути і великі, і малі літери (а не тільки великі);
- слайди мають бути не надто яскравими – зайві прикраси лише створюють бар'єр на шляху ефективної передачі даних;
- підпис до ілюстрації розміщується під нею, а не над нею;
- усі слайди презентації мають бути витримані в одному стилі.

Шкала оцінювання індивідуально-консультаційної роботи здобувачів вищої освіти
денна форми навчання

Кількість балів	Критерії оцінювання
8-9	Послідовність, логічність написання роботи, а також підготовка презентації та, відповідно, його захист, а також виокремлення з різних джерел основних положень, які структурно об'єднанні, проаналізовані та узагальнені висновками.
5-7	Достатній рівень представленої роботи, її теоретичний аналіз, проте без пов'язання результатів із практичною діяльністю психолога.
3-4	Достатній рівень представленої роботи, її теоретичний аналіз, підготовлена презентація, що розкриває основні положення, проте здобувач не захистив представлений матеріал
1-2	Робота виконана поверхово, не захищена, відсутня презентація
0	Робота відсутня

Шкала оцінювання індивідуально-консультаційної роботи здобувачів вищої освіти
заочна форми навчання

Кількість балів	Критерії оцінювання
8-10	Послідовність, логічність написання роботи, а також підготовка презентації та, відповідно, його захист, а також виокремлення з різних джерел основних положень, які структурно об'єднанні, проаналізовані та узагальнені висновками.
5-7	Достатній рівень представленої роботи, її теоретичний аналіз, проте без пов'язання результатів із практичною діяльністю психолога.
2-4	Достатній рівень представленої роботи, її теоретичний аналіз, підготовлена презентація, що розкриває основні положення, проте здобувач не захистив представлений матеріал
1	Робота виконана поверхово, не захищена, відсутня презентація
0	Робота відсутня

Підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за результатами поточного контролю (від 0 до 50 балів) та екзамену (від 0 до 50 балів). Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є отримання не менше 25 балів за поточний контроль та 25 балів за підсумковий контроль у формі екзамену.

Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в національну шкалу та шкалу за системою ЄКТС здійснюється в такому порядку:

Шкала оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
			Екзамен, диф. залік, курсова робота, практика	Залік
90-100	A	відмінно	відмінно	зараховано
80-89	B	дуже добре	добре	
70-79	C	добре		
60-69	D	задовільно	задовільно	
50-59	E	достатньо		
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незадовільно	не нараховано
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу		

Результати складання екзамену оцінюються та вносяться у відомість обліку успішності здобувача вищої освіти, залікову книжку, індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти (крім «незадовільно»).

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА

Шкала та критерії перезарахування результатів навчання, здобутих в неформальній освіті здобувача

Кількість балів	Форма заняття та діяльності	Критерії оцінювання	Рекомендовані ресурси для результату здобуття
10	Індивідуальна робота	Оцінюється робота за результатами надання сертифікату обсягом 30 годин (1 кредит ECTS) або більше	Масові онлайн курси https://www.dpu.edu.ua/osvita/neformalna-informalna-osvita
3	Семінарське заняття	Оцінюється робота за результатами надання сертифікату за темою лабораторної роботи	Масові онлайн курси на платформі EdERA, Прометеус тощо. Онлайн курси мережевої академії Cisco (https://www.netacad.com/) тощо.
0	Відсутній результат або результат не відповідає тематиці дисципліни		

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:
 екзамени;
 тестування;
 комп'ютерне тестування на платформі MOODLE ДПУ;
 реферати, есе;
 студентські презентації та виступи на наукових заходах;
 інші види індивідуальних та групових завдань.

6. ФОРМИ ТА ПИТАННЯ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Оцінювання результатів засвоєння програмного матеріалу з навчальної дисципліни передбачає поточний, проміжний та підсумковий форми контролю, які здійснюються на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль здійснюється впродовж семестру під час проведення семінарських занять, при перевірці самостійних робіт виконанні індивідуально-консультаційної роботи, контрольних робіт і має на меті перевірку рівня засвоєння здобувачами вищої освіти навчального матеріалу з предмета.

При поточному контролі оцінюються наступні результати: відповіді на семінарських заняттях, результати виконання завдань самостійної роботи здобувача, передбачених навчальним планом, для змішаної (дистанційної) форми навчання (відповіді під час занять в дистанційному режимі (на форумах, чатах, Zoom, Google Meet, Microsoft Teams тощо); результати виконання завдань самостійної роботи здобувача; результати виконання інших видів робіт (участь у наукових, науково-практичних конференціях, олімпіадах, підготовка наукової статті).

Проміжний контроль здійснюється у формі контрольного заходу (тест, інтерпретація теоретичного питання; розв'язання практичних ситуацій, кейсів).

З навчальної дисципліни «Соціологія» передбачено 2 контрольні (модульні) роботи. Здобувачів завчасно інформуються про терміни проведення і зміст контрольної (модульної) роботи. Результат поточного контролю визначається сумарно за всіма складовими поточного контролю.

Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену.

Перелік питань до поточного контролю 1

1. Передумови виникнення соціології.
2. Об'єкт і предмет, методи соціології, структура соціологічного знання.
3. Функції соціології. Зв'язок соціології з іншими науками.
4. Позитивізм О.Конта. Три стадії розвитку суспільства за О.Конта
5. Індустріальне суспільство в соціології О.Конта
6. Проблема права в соціології Е.Дюркгейма.
7. Проблема суїцидальної поведінки, її типологізація в соціології Е.Дюркгейма.
8. Вплив етики протестантизму на формування капіталістичних економічних відносин у соціології М.Вебера.
9. Теорія соціальної дії М.Вебера
10. Відчуження як криза цінностей в контексті соціології М.Вебера
11. Харизматичне панування в соціології М.Вебера
12. Бюрократичне панування в соціології М.Вебера
13. Традиційне панування в соціології М.Вебера
14. Біологічний напрямок в соціології
15. Географічна школа в соціології
16. Розуміюча соціологія
17. Структурно-функціональна школа в соціології
18. Соціальна еволюція М.Драгоманова
19. Ідея федералізму в соціології М.Драгоманова
20. Завдання і методологія "генетичної соціології" М.Грушевського
21. Розвиток поглядів на початок суспільного життя М.Грушевського.
22. Місце права у соціологічній концепції Б.Кістяківського
23. Теоретична соціологія і проблеми національної культури в соціології Б. Кістяківського
24. Нація та держава в соціології В.Липинського
25. Гетьман, еліта і хліборобський клас у соціології В.Липинського
26. Генеза протосоціологічних уявлень про суспільство.
27. Основні концепції розвитку суспільства в історії соціології
28. Характеристики суспільства. Особливості суспільства за доби глобалізації Характеристики суспільства.
29. Традиційне суспільство, його особливості.
30. Теорії інформаційних суспільств (Е.Тоффлер).

31. Теорії інформаційних суспільств (Д.Белл)
32. Індустріальне суспільство: проблеми і особливості.
33. Постіндустріальне суспільство: проблеми і особливості.
34. Поняття соціальної структури суспільства. Вертикальна та горизонтальна структура суспільства.
35. Класовий підхід до структури суспільства в теорії К.Маркса.
36. Функціональний підхід до нерівності у суспільстві.
37. Соціальний статус в системі соціальної стратифікації.
38. Соціальна мобільність, її різновиди.
39. Соціальна стратифікація: вчення П.Сорокіна
40. Теорія циркуляції еліт В.Парето
41. Теорія еліт Г.Моска
42. Володарююча еліта Ч.Міллса
43. Поняття соціального інституту.
44. Типи соціальних інститутів, їх функції.
45. Соціальна організація як чиник стабільного існування суспільства.
46. Види соціальних організацій
47. Бюрократична модель організації.
48. Альтернативна модель організаціям західноєвропейського зразка
49. Соціальні інститути та соціальні організації, їх взаємозв'язок.
50. Модальний, ідеальний, базисний типи особистості. Соціальна адаптація та інтеріоризація, ресоціалізація та десоціалізація
51. Залежність типу особистості від соціокультурних умов. Ринковий тип особистості.
52. Теорія особистості З.Фрейда.
53. Теорія особистості Е. Еріксона
54. «Одномірна людина» Г.Маркузе
55. Етапи і фактори соціалізації.
56. Авторитарна особистість за Е.Фромом.
57. Модальний, ідеальний, базисний типи особистості. Соціальна адаптація та інтеріоризація, ресоціалізація та десоціалізація
58. Залежність типу особистості від соціокультурних умов. Ринковий тип особистості.
59. Соціологія культури: предметне поле, специфіка, основні категорії.
60. Теорія культури П.Сорокіна
61. Теорія культури О.Шпенглера
62. Теорія культури А.Тойнбі.
63. Типи культури Функції культури.
64. Особливості культури західно-європейського суспільства.
65. Культура американського суспільства
66. Своєрідність культурного та цивілізаційного розвитку Індії
67. Принципи конфуціанської культури та трансформації Китаю
68. Країни Південної Америки: своєрідність культурного простору
69. Культура Канади: особливості цивілізаційного розвитку. Політична та освітня культура.
70. Культура і цивілізація: порівняльна характеристика
71. Проблеми культурної самоідентифікації в умовах глобалізація. Дихотомія «Схід - Захід»
72. Некласичні моделі розвитку культури: 1) калейдоскопічна (А. Шопенгауер), 2) маятникова (М. Бердяєв), 3) хвильова (Е. Тоффлер).

Перелік питань до поточного контролю 2

1. Праця у постіндустріальному суспільстві
2. Тейлористсько-фордистська організація праці.
3. Ліберальна та неоліберальна політика зайнятості
4. Витоки цінності праці, успіху та кар'єри. Глобалізація і кар'єра. Визначення поняття «кар'єра».

5. Залежність кар'єрної траєкторії від соціальних чинників: соціальна структура суспільства, ієрархія статусів, соціальна мобільність, соціальні ліфти, відкрите та закрите суспільство, ринок праці.
6. Функціональний підхід щодо пояснення кар'єротворчості. В.Парето про професійний рейтинг та циркуляцію еліт
7. Основні мотиви у виборі особистої кар'єри.
8. Причини прекаризації в сучасному світі. Мотиви кар'єрної маргіналізації.
9. Прекаріат як сучасне явище. Саларіат та рентне суспільство
10. Мотиви кар'єрної маргіналізації. Дауншифтинг як альтернатива кар'єризму.
11. Зміст поняття «кар'єра». Порівняльна характеристика вузького та широкого та вузького розуміння кар'єри за А.К.Марковою.
12. Типи кар'єр. Монетарна, професійна, внутрішньоорганізаційна, владна, кваліфікаційна, статусна, інтергенераційна, інтрогенераційна, ступінчаста, прихована. Жіночі та чоловічі типи кар'єр Сьюпера. Стигматизована кар'єра. Е.Гофмана у контексті теорії стигматизації.
13. Вплив соціальних чинників на планування та ефективну побудову кар'єри. Соціальна структура суспільства, статус та соціальна мобільність, тип суспільства в контексті кар'єрних можливостей. Соціальні ліфти та кар'єра.
14. Фактори, що впливають на професійну успішність і кар'єрне зростання: стартові, професійно-кваліфікаційні, психологічні, психофізіологічні. Особистісні предиктори кар'єрного успіху. Трейд – факторна теорія Дж.Голанда
15. Соціологія релігії Е.Дюркгейма, О.Конта, М.Вебера
16. Релігія в сучасному українському суспільстві: потенціал впливу
17. Релігія в Україні: траєкторія інституційних змін
18. Види та типи конкретних соціологічних досліджень.
19. Етапи конкретного соціологічного дослідження.
20. Програма конкретного соціологічного дослідження.
21. Гіпотеза у конкретному соціологічному дослідженні.
22. Генеральна та вибіркова сукупність у конкретному соціологічному дослідженні. Різновиди вибірок.
23. Методи збору соціологічної інформації (опитування, інтерв'ю, спостереження, аналіз докумен-тів, експеримент).
24. Аналіз соціологічної інформації.
25. Типологія девіацій за Р. Мертоном (інновація, ритуалізм, бунт).
26. Теорії девіації: культурного перенесення (Г. Тард), конфлікту (марксизм), стигматизації (Е. Лемерт, Г. Бекер, К. Еріксон).
27. Соціальний контроль : доцільність застосування в соціальних взаєминах.
28. Девіантна поведінка як предмет дослідження соціології
29. Мікросередовище та його вплив на формування девіантної поведінки
30. Основні види девіантної поведінки.

Перелік питань до підсумкового контролю

1. Передумови виникнення соціології.
2. Об'єкт і предмет, методи соціології, структура соціологічного знання.
3. Функції соціології. Зв'язок соціології з іншими науками.
4. Позитивізм О.Конта. Три стадії розвитку суспільства за О.Конта
5. Індустріальне суспільство в соціології О.Конта
6. Проблема права в соціології Е.Дюркгейма.
7. Проблема суїцидальної поведінки, її типологізація в соціології Е.Дюркгейма.
8. Вплив етики протестантизму на формування капіталістичних економічних відносин у соціології М.Вебера.
9. Теорія соціальної дії М.Вебера
10. Відчуження як криза цінностей в контексті соціології М.Вебера
11. Харизматичне панування в соціології М.Вебера
12. Бюрократичне панування в соціології М.Вебера

13. Традиційне панування в соціології М.Вебера
14. Біологічний напрямок в соціології
15. Географічна школа в соціології
16. Розуміюча соціологія
17. Структурно-функціональна школа в соціології
18. Соціальна еволюція М.Драгоманова
19. Ідея федералізму в соціології М.Драгоманова
20. Завдання і методологія “генетичної соціології” М.Грушевського
21. Розвиток поглядів на початок суспільного життя М.Грушевського.
22. Місце права у соціологічній концепції Б.Кістяківського
23. Теоретична соціологія і проблеми національної культури в соціології Б. Кістяківського
24. Нація та держава в соціології В.Липинського
25. Гетьман, еліта і хліборобський клас у соціології В.Липинського
26. Генеза протосоціологічних уявлень про суспільство.
27. Основні концепції розвитку суспільства в історії соціології
28. Характеристики суспільства. Особливості суспільства за доби глобалізації Характеристики суспільства.
29. Традиційне суспільство, його особливості.
30. Теорії інформаційних суспільств (Е.Тоффлер).
31. Теорії інформаційних суспільств (Д.Белл)
32. Індустріальне суспільство: проблеми і особливості.
33. Постіндустріальне суспільство: проблеми і особливості.
34. Поняття соціальної структури суспільства. Вертикальна та горизонтальна структура суспільства.
35. Класовий підхід до структури суспільства в теорії К.Маркса.
36. Функціональний підхід до нерівності у суспільстві.
37. Соціальний статус в системі соціальної стратифікації.
38. Соціальна мобільність, її різновиди.
39. Соціальна стратифікація: вчення П.Сорокіна
40. Теорія циркуляції еліт В.Парето
41. Теорія еліт Г.Моска
42. Володарююча еліта Ч.Міллса
43. Поняття соціального інституту.
44. Типи соціальних інститутів, їх функції.
45. Соціальна організація як чинник стабільного існування суспільства.
46. Види соціальних організацій
47. Бюрократична модель організації.
48. Альтернативна модель організаціям західноєвропейського зразка
49. Соціальні інститути та соціальні організації, їх взаємозв'язок.
50. Праця у постіндустріальному суспільстві
51. Тейлористсько-фордистська організація праці.
52. Ліберальна та неоліберальна політика зайнятості
53. Витоки цінності праці, успіху та кар'єри. Глобалізація і кар'єра. Визначення поняття «кар'єра».
54. Залежність кар'єрної траєкторії від соціальних чинників: соціальна структура суспільства, ієрархія статусів, соціальна мобільність, соціальні ліфти, відкрите та закрите суспільство, ринок праці.
55. Функціональний підхід щодо пояснення кар'єротворчості. В.Парето про професійний рейтинг та циркуляцію еліт
56. Основні мотиви у виборі особистої кар'єри.
57. Причини прекарізації в сучасному світі. Мотиви кар'єрної маргіналізації.
58. Прекаріат як сучасне явище. Саларіат та рентне суспільство
59. Мотиви кар'єрної маргіналізації. Дауншифтинг як альтернатива кар'єризму.
60. Зміст поняття «кар'єра». Порівняльна характеристика вузького та широкого та вузького розуміння кар'єри за А.К.Марковою.

61. Типи кар'єр. Монетарна, професійна, внутрішньоорганізаційна, владна, кваліфікаційна, статусна, інтергенераційна, інтрагенераційна, ступінчаста, прихована. Жіночі та чоловічі типи кар'єр Сьюпера. Стигматизована кар'єра. Е.Гофмана у контексті теорії стигматизації.
62. Вплив соціальних чинників на планування та ефективну побудову кар'єри. Соціальна структура суспільства, статус та соціальна мобільність, тип суспільства в контексті кар'єрних можливостей. Соціальні ліфти та кар'єра.
63. Фактори, що впливають на професійну успішність і кар'єрне зростання: стартові, професійно-кваліфікаційні, психологічні, психофізіологічні. Особистісні предиктори кар'єрного успіху. Трейд – факторна теорія Дж.Голанда
64. Модальний, ідеальний, базисний типи особистості. Соціальна адаптація та інтеріоризація, ресоціалізація та десоціалізація
65. Залежність типу особистості від соціокультурних умов. Ринковий тип особистості.
66. Теорія особистості З.Фрейда.
67. Теорія особистості Е. Еріксона
68. «Одномірна людина» Г.Маркузе
69. Етапи і фактори соціалізації.
70. Авторитарна особистість за Е.Фромом.
71. Девіантна поведінка як предмет дослідження соціології
72. Мікросередовище та його вплив на формування девіантної поведінки
73. Основні види девіантної поведінки.
74. Соціологія культури: предметне поле, специфіка, основні категорії.
75. Теорія культури П.Сорокіна
76. Теорія культури О.Шпенглера
77. Теорія культури А.Тойнбі.
78. Типи культури Функції культури.
79. Особливості культури західно-європейського суспільства.
80. Культура американського суспільства
81. Своєрідність культурного та цивілізаційного розвитку Індії
82. Принципи конфуціанської культури та трансформації Китаю
83. Країни Південної Америки: своєрідність культурного простору
84. Культура Канади: особливості цивілізаційного розвитку. Політична та освітня культура.
85. Культура і цивілізація: порівняльна характеристика
86. Проблеми культурної самоідентифікації в умовах глобалізація. Дихотомія «Схід - Захід»
87. Некласичні моделі розвитку культури: 1) калейдоскопічна (А. Шопенгауер), 2) маятникова (М. Бердяєв), 3) хвильова (Е. Тоффлер).
88. Соціологія релігії Е.Дюркгейма, О.Конта, М.Вебера
89. Релігія в сучасному українському суспільстві: потенціал впливу
90. Релігія в Україні: траєкторія інституційних змін
91. Види та типи конкретних соціологічних досліджень.
92. Етапи конкретного соціологічного дослідження.
93. Програма конкретного соціологічного дослідження.
94. Гіпотеза у конкретному соціологічному дослідженні.
95. Генеральна та вибіркова сукупність у конкретному соціологічному дослідженні. Різновиди вибірок.
96. Методи збору соціологічної інформації (опитування, інтерв'ю, спостереження, аналіз документів, експеримент).
97. Аналіз соціологічної інформації.
98. Типологія девіацій за Р. Мертоном (інновація, ритуалізм, бунт).
99. Теорії девіації: культурного перенесення (Г. Тард), конфлікту (марксизм), стигматизації (Е. Лемерт, Г. Бекер, К. Еріксон).
100. Соціальний контроль : доцільність застосування в соціальних взаєминах.

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна:

1. Аблов А. Ф. А154 Загальна соціологія : конспект лекцій / А. Ф. Аблов. Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2019. 130 с.
2. Гуменюк Л.Й. Соціологія: Хрестоматія (від першоджерел до сучасності). У 2-х томах. Т.1. Львів: ЛьВДУВС, 2019.
3. Соціологія: теорії середнього рівня: навчальний посібник / за наук. ред. Ю. Ф. Пачковського [Н. В. Коваліско, Т. Д. Лапан, Н. Й. Черниш та ін.]. Київ : «Каравела», 2020. 356 с.

Допоміжна:

1. Льовкіна О.Г. Цінності праксеології як універсальні детермінанти успішної діяльності // Богдановський І.В., Льовкіна О.Г. XIV Міжнародна науково-практична конференція «Трансформація фіскальної політики в умовах євроінтеграції» (8 грудня 2023 року) Ірпінь: Державний податковий університет, 2023. С.45-48.
2. Льовкіна О.Г. Інноваційні стратегії поведінки як відповідь на соціальні, психологічні та фінансові виклики сучасності // Льовкіна О.Г., Богдановський Д.І., Богдановський І.В. : II Міжнародна наукова конференція «Людина, кримінологія, наука» 24 березня 2023 року м. Кишинів, Республіка Молдова
3. Особистісно-професійне становлення сучасної молоді: соціально-психологічні та соціологічні аспекти. Монографія / авторський колектив; за заг. ред. О.Г. Льовкіної.- Ірпінь: Державний податковий університет, 2022. 370 с.
4. Паращевін Максим Релігія в Україні: траєкторія інституційних змін [монографія] / Максим Паращевін. – Київ : Ін-т соціології НАН України, 2017. 362 с.
5. Психологія особистості: навчальний посібник / укладачі Петухова І. О., Калениченко Р. А., Льовкіна О. Г. та ін. ; за заг. ред. Є. М. Суліми. – Ірпінь : Університет державної фіскальної служби України, 2023. – 348 с. (Серія “На допомогу студенту УДФСУ”; т. 80). Розділ 10 Особистість у соціумі с. 220-238
6. Штомпка Пйотр СОЦІОЛОГІЯ. Аналіз суспільства. - Львів: Колір ПРО, 2020. - 800 с. Паращевін Максим. Релігія та релігійність в Україні / За ред. С. Макеєва. Передне слово

Інформаційні ресурси в інтернеті:

1. Всеосвіта. URL: <https://vseosvita.ua/>
2. Освіта UA. URL: <https://osvita.ua/vnz/reports/psychology/29374/>
3. Національна Академія наук України Інститут соціології. URL: <https://i-soc.com.ua/>
4. Журнал «Соціологія: теорія, методи, маркетинг». URL: <https://i-soc.com.ua/ua/edition/journal/>
5. Книги та підручники. URL: <https://i-soc.com.ua/ua/edition/books/>
6. Фахові видання. URL: <https://i-soc.com.ua/ua/edition/>
7. Електронний архів (репозитарій) Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. URL: <https://er.dduvs.in.ua/handle/123456789/263>

Міжнародні видання:

1. Davis, P. E., & Bendickson, J. S. (2020). Strategic antecedents of innovation: Variance between small and large firms. *Journal of Small Business Management*, p.1-26.
2. Kim, M. J. (2019). A Study on Management Competency Affecting Organizational Performance. *The International Journal of Advanced Culture Technology*, 7(2), p.93-102.
3. *American Journal of fundamental, applied & experimental research*: URL://<http://journal.ua-usa.org>
4. *Fundamental and applied researches in practice of leading scientific schools*. URL: <https://farplss.org/index.php/farplss/index>
5. Olena Leovkina Development of the Greek Catholic Church in Independent Ukraine: Persons, Historical Heritage, and New Trends //Mykhailo Kobryn,Olena Leovkina, and Hennadii Khrystokin Occasional Papers on Religion in Eastern Europe (OPREE), 2020. Volume 40, Issue 3, p.51-72 URL: <https://digitalcommons.georgefox.edu/ree/>

6. Olena Leovkina Activities of the Jehovah's Witnesses Organization as a "Litmus Test" for Religious Freedom in Ukraine // Roman Bogachev, Yana Tsymbalenko, Olena Leovkina and Igor Bogdanovskiy. Occasional Papers on Religion in Eastern Europe (OPREE), 2022. Volume 42, Issue 2, p.112-127. URL: <https://digitalcommons.georgefox.edu/ree/> ISSN: 2693-2148
7. Problems of modern psychology. URL: <http://www.apsijournal.com/index.php/psyjournal>
8. Psihologiâ i osobistist (Online) Psychology and personality URL: <http://psychpersonality.inf.ua/>
Problems of modern psychology: URL://<https://psyjournal.in.ua>